

Családi nap fekete-körös-völgyi vendégekkel a Néprajzi Múzeumban

2014. február 1-én „Nincs párja Tárkánynak tán az egész világon.” A Fekete-Körös-völgy ismeretlen világa címmel rendezett családi napot a Néprajzi Múzeum. Az egész délutánt felölelő programban aktívan vettek részt református lelkészüket vezetésével Köröstárkányból érkező hagyományőrök is, akik többek között népdalaikból és máig élő népszokásaikhoz kötődő énekeikből mutattak be egy csokorra valót, valamint viseletükkel is megismerkedhettünk.

„A Fekete-Körös, vagy a hogy a nép ejti: „Kerezs”, a Hármaskörös középső ága, mely Tenkénél hagyja el a hegyeket, s Gyulánál egyesül a Fehér-Körössel. Fekete-Körös völgy alatt tehát a folyó Tenkén felüli szakaszát értjük. Ez a szakasz is két jól elkülönülő részre oszlik. A felső táj, katlanszerű völgyet Belényesújlaknál töri át a Fekete-Körös és mintegy tíz kilométer szakaszon szűk szorosan folyik át, s csak Súlyomnál ér ismét síkságra. Ez az alsó völgy már itt, Kezdeténél is elég tágas, de Tenkéig egyre jobban szélesedik, s szinte észrevétlenül megy át az Alföldre.”

A környéket a magyarság már a kora Árpád-korban megszállta, falvait a folyó közelében építette fel. A török időkben, különösen Nagyvárad 1660-as eleste után lakossága azonban

Családi nap fekete-körös-völgyi vendégekkel a Néprajzi Múzeumban

Írta: Kürtössy Péter

2014. február 03. hétfő, 09:58 - Módosítás: 2014. február 03. hétfő, 12:12

igen sokat szenvedett és meggyérült. A 17-18. század folyamán románok telepedtek helyükbe, ekkor alakult ki a ma is jellemző etnikai kép.

Köszönöm Uram, hogy az életem

én itt élhetem le, a végeken.

Jobbról hegyek, a Bél-zerindi fal,

átellenben a hókucsmás Bihar.

Csütörtökön bezsong az utcazaj,

Írta: Kürtössy Péter

2014. február 03. hétfő, 09:58 - Módosítás: 2014. február 03. hétfő, 12:12

itt mőc beszéddel vegyöl a magyar.

Míg hangosulnak ott, kint a szavak,

A Vers kiömlik, mint bűvópatak,

hogy vigasztalja a szétszórtakat.

(Zsisku János)

Ma a magyarság a románoktól körülzárva etnikailag és részben földrajzilag is több szigetben él, lélekszámuk nem éri el a hatezret. A felső völgy falvai: Köröstárkány, Kisnyégerfalva, Várasfenes, Körösjánosfalva, Belényessonkolyos, Belényesújlak és Magyarremete. Az alsó völgy települései: Gyanta, Tenke és Bélfenyér. Elzártáguknak köszönhetően népi kultúrájuk és nyelvjárásuk számos régiséget őrzött meg. Kultúrájuk részben a magyar Alföldhöz, részben Erdély magyarságához kapcsolja őket.

A megrendezett családi nap szorosan kötődött ahhoz az időszak kiállításához, melyben Györffy István 1911-es, 46 napos gyűjtőútján készített fényképei, rajzai, tárgyi gyűjtései és feljegyzései

Családi nap fekete-körös-völgyi vendégekkel a Néprajzi Múzeumban

Írta: Kürtössy Péter

2014. február 03. hétfő, 09:58 - Módosítás: 2014. február 03. hétfő, 12:12

kapcsán mutatja be a Fekete- Körös völgyének magyarságát.

A kiállítás 2013. november 7-től 2014. március 16-ig tekinthető meg. Kapcsolódó cikk: <http://www.karpatmedence.net/hirek/595-erdelyen-innen-alfoldon-tul-a-fekete-koros-volgye-a-szazad-fordulon->

Felhasznált irodalom:

Györffy István: A Fekete-Körös-völgyi magyarság. Európa Könyvkiadó. Budapest, 1986.

Kósa László-Filep Antal: A magyar nép táji-történeti tagolódása. Akadémiai Kiadó. Budapest, 1983.

Családi nap fekete-körös-völgyi vendégekkel a Néprajzi Múzeumban

Írta: Kürtössy Péter

2014. február 03. hétfő, 09:58 - Módosítás: 2014. február 03. hétfő, 12:12
